

Offers en offerdienst in het boek Genesis

door: Hugo Bouter

Genesis

Een kort overzicht

(1)

God Zelf trad na de zondeval op als de eerste Offeraar. Het éérste offer voorzag het gevallen mensenpaar van klederen van vellen, dierenhuiden — dit ter vervanging van het kleed van vijgenboombladeren waarmee Adam en Eva zichzelf hadden bedekt. Dit illustreert het beginsel van een door God gegeven 'bedekking', d.i. verzoening voor de zonde, en herstel van de relatie met God (Gen. 3:21).

(2)

Het tweede offer was dat van Kaïn, dat bestond uit 'vruchten der aarde'. Abel daarentegen bracht een bloedig offer, van de eerstelingen van zijn schapen en hun vet. Hier staat menselijke eigen-gerechtigheid tegenover Goddelijke gerechtigheid op de grondslag van de verzoening. Bij Abel zien wij zowel de aanneming van het offer, als van de offeraar zelf (Gen. 4:1-16; Hebr. 11:4; 12:24; 1 Joh. 3:12; Jud.: 11).

(3)

Hierna volgde de instelling van een geordende eredienst — het aanroepen van de naam des Heren — in de lijn van Seth, zeer waarschijnlijk verbonden met altaardienst. Dit 'aanroepen' is voor ons het brengen van geestelijke en materiële offers (vgl. 1 Kor. 16:2; Hebr. 13:15-16). Dit gebeurt door degenen die het 'zaad', het 'nageslacht' zijn van de gestorven en opgestane Heer: 'Zie, Ik en de kinderen die God Mij gegeven heeft' (Hebr. 2:13). Seth is een beeld van Christus als de Opgestane, het Hoofd van een nieuwe generatie van mensenkinderen. Seth was voor Eva 'een ander zaad', een andere zoon in plaats van de gestorven Abel (Gen. 4:25-26; vgl. Jes. 53:10 en Joh. 12:24).

(4)

Na de zondvloed vinden wij het offer van Noach op de nieuwe, gereinigde aarde. Dit spreekt van de ware

aanbidding op de grondslag van de opstanding, nadat de wateren van het oordeel zijn voorbijgegaan (Gen. 8:20-22; vgl. Joh. 20:17; Rom. 8:1-2; 1 Petr. 3:20-22).

(5)

Het leven van de aartsvaders is ook leerzaam in dit opzicht. Eerst zien wij de altaardienst van Abram, en wel bij Sichem (= schouder), nabij Bethel (= huis Gods), en Mamre bij Hebron (= gemeenschap, verbond). Abrams pelgrimsleven begon met aanbidding, met eredienst (Gen. 12:7-8; 13:4,18).

(6)

In Genesis 14 is voor het eerst sprake van het offeren van de tienden. Abram — de voorvader van Levi, die tienden neemt — gaf aan Melchisedek, de koning van Salem, nadat deze hem had gezegend, van heel de buit 'de tienden' (Gen. 14:18-20; vgl. Ps. 110:4 en Hebr. 7:1-10).

(7)

De verbondssluiting met Abram in Genesis 15 ging gepaard met het brengen van offers, waarbij God Zijn beloften bekrachtigde door tussen de stukken van de offeranden door te gaan. De zegen was gegrond op de dood van offeranden: een jonge koe, een geit, een ram, een tortelduif en een jonge duif (beelden van Christus als het ware reinigings-, zond-, inwijdings- en brandoffer). Abram verjoeg het wild gevogelte dat het offer bedreigde — dit spreekt van onreine geesten en verkeerde leringen, die de eer van Christus aantasten (Gen. 15:9-11,17-18).

(8)

Abram kreeg een nieuwe naam in Genesis 17: Abraham, d.i. 'vader van vele volken'. De besnijdenis is een symbool van het uittrekken van het lichaam van het vlees, iets dat nu op grond van de dood van Christus definitief gerealiseerd is (Kol. 2:11). Daarna volgde een offermaaltijd, een gemeenschapsmaaltijd te Mamre (= vetigheid, levenskracht). Het spijsoffer en vredeoffer dat Abraham bracht, vormde de grondslag

van de gemeenschap met God. Het offer bestond uit drie maten fijn meel en een kalf, mals en goed. Dit spreekt van Christus' leven en van Zijn offerdood (Gen. 18:6vv.).

(9)

In Genesis 22 bereiken wij een hoogtepunt in het onderwijs van de Schrift ten aanzien van de offers. De beloofde zoon moest het offer worden. Hij was het lam ten brandoffer, waarin God Zelf voorzag op de berg des Heren. Hier zien wij Isaak als type van de Zoon, die Zichzelf vrijwillig ten offer gaf (Gen. 22; vgl. Joh. 3:16 en Rom. 8:32).

(10)

In het leven van Isaak vinden wij een altaardienst bij Berseba (= put van de eed), gevolgd door een offermaaltijd en een verbondssluiting met voormalige vijanden (Gen. 26:23-33).

(11)

Het leven van Jakob is eveneens leerzaam in dit opzicht. Jakob deed een gelofte in Bethel, om daar — in het huis Gods — stipt de tienden als zijn offergaven te geven, wanneer God hem zou weldoen en hem zou behoeden op zijn reis (Gen. 28:22).

(12)

Hij bracht ook een slachtoffer op het gebergte van Gilead (= steenhoop der getuigenis), waarbij hij Laban en zijn overige verwanten tot een maaltijd nodigde (Gen. 31:54). Dit spreekt van onderlinge gemeenschap en het samen deelhebben aan (de waarde van) het offer.

(13)

Vervolgens had Jakob een altaar te Sichem (Gen. 33:20). Vergelijk punt 5 en punt 11, en Genesis 35:1,7. God wilde hem echter in Bethel, in Zijn eigen huis hebben. Er is verschil in godsopenbaring tussen Genesis 33 (El-Elohe-Israel) en Genesis 35 (El-Beth-El).

(14)

Tenslotte volgde Jakobs altaar te Bethel, op de plaats waar God hem wilde hebben (Gen. 35:1vv.). Hier hebben wij het éérste drank- of plengoffer in de Schrift. Het 'uitgegoten worden' spreekt van toewijding tot in de dood (vs. 14; vgl. Fil. 2:17; 2 Tim. 4:6).

(15)

Aan het einde van het boek Genesis droeg Jakob met recht zijn nieuwe naam Israël (vgl. Gen. 32:28). Op weg naar zijn zoon Jozef in Egypte bracht hij te Berseba slachtoffers aan de God van zijn vader Isaak (Gen. 46:1). God verscheen aan hem, bemoedigde hem met de woorden: Vrees niet! Ook onze zegen is gegrond op het offer, dat vrede brengt en de vrees verdrijft.